

**Gemeente
Rotterdam**

Stadsontwikkeling
Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en
kleine kernen)
Robert Simons

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Amy van Groot Battave
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2401-6671 - 24bo003134

Onderwerp: G4 bijdrage Kamerdebat
Netcongestie 24 januari

Datum: 12 februari 2024

Aan de commissie
Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat

Beste commissieleden,

Sinds 18 oktober 2023 is het elektriciteitsnet in grote delen van het land op slot gegaan. In Rotterdam kunnen in de gebieden Europoort, Botlek, Hoogvliet, Hoek van Holland, Rozenburg en Pernis géén nieuwe grote elektriciteitsaansluitingen voor afname meer gerealiseerd worden. Ook het vergroten van bestaande zogeheten groot-verbruikersaansluitingen voor afname is niet langer mogelijk totdat de netbeheerder het elektriciteitsnet heeft uitgebreid. De uitbreidingen van het elektriciteitsnet die bijdragen aan het oplossen van de congestie in de genoemde gebieden zijn naar verwachting in 2030 gereed. Op 24 oktober 2023 is uw raad hierover geïnformeerd (23bb007076).

Via deze weg wil ik u op de hoogte brengen van de recente ontwikkelingen ten aanzien van het politieke debat op nationaal niveau. Op 24 januari is de Tweede Kamer commissie EZK in gesprek gegaan met demissionair minister Jetten over nieuwe maatregelen voor de aanpak van netcongestie.

Namens de wethouders Energie/Duurzaamheid van de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht (G4) is er voorafgaand aan dit commissiedebat op 19 januari een brief verstuurd naar Kamerleden. In deze brief naar de Kamerleden vragen wij onder andere aandacht voor compensatie van uitvoeringslasten van gemeenten ten aanzien van het inpassen van elektriciteitsinfrastructuur, financiële middelen voor het ontwikkelen van energiegemeenschappen waar vraag en aanbod op elkaar afgestemd wordt (local grids) en nieuwe tariefvormen voor slim gebruik van het elektriciteitsnet. De brief naar de Kamerleden is als bijlage aan deze brief toegevoegd.

Mede namens mijn collega-wethouder Zeegers (Klimaat, Bouwen en Wonen),

Met vriendelijke groet,

Robert Simons
Wethouder Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en kleine kernen)

Bijlage:
Brief aan de Kamerleden

Bijlage Via mail verstuurd aan Kamerleden

Geachte ,

Aanstaande 24 januari gaat uw commissie EZK in gesprek met demissionair minister Jetten over nieuwe maatregelen voor de aanpak van netcongestie. Een belangrijk onderwerp, omdat de aanpak van het overvolle elektriciteitsnet randvoorwaardelijk is voor de woningbouwopgave, het aansluiten van nieuwe maatschappelijke voorzieningen en bedrijven én de energietransitie. Bovendien vormt in onze steden de beperkte boven-en ondergrondse ruimte een belemmerende factor bij het verzwaren van de netten en het inpassen van de energie-infrastructuur. Graag geven wij u namens de wethouders Energie/Duurzaamheid van de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht (G4) daarom de volgende aandachtspunten mee voor het aanstaande debat.

Grote steden voorstander van voorgestelde aanpak netcongestie

De uitdagingen voor een toekomstbestendig elektriciteitsnet zijn groot, zeker in steden waar de openbare ruimte beperkt is. Zo moeten er in Utrecht in de komende 15 jaar 1000 elektriciteitshuisjes bijkomen (huidige aantal 1150), 5 nieuwe onderstations en 6 bestaande onderstations moeten worden uitgebreid. Voor Amsterdam gaat het zelfs om 2600 nieuwe elektriciteitshuisjes en 30 nieuwe onderstations. In Den Haag is de prognose dat er 10.000-25.000 m² aan openbare ruimte nodig is voor de benodigde transformatorhuisjes om het net toekomstbestendig te maken.

In oktober kondigde demissionair minister Jetten een breed scala aan ‘onorthodoxe’ maatregelen aan die voor een groot deel goed aansluiten bij de punten waar de G4 gemeenten al langer voor pleiten. Het is nu dus zaak om samen de schouders te zetten onder de uitvoering van de aangekondigde aanpak van netcongestie.

Daarom roepen wij het kabinet en de Tweede Kamer op om zo snel mogelijk door te pakken met de aanpak van netcongestie. We kunnen niet wachten op een nieuw kabinet, de aangekondigde ‘onorthodoxe’ maatregelen moeten nu worden uitgevoerd. Om dit goed en effectief te kunnen doen, vragen we daarnaast aandacht voor de volgende zaken:

1. Extra maatregelen om de structurele uitbreidingen aan het elektriciteitsnet te versnellen (spoor 1 van de Kamerbrief).
2. Meer mogelijkheden om de nog beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet goed te kunnen benutten en verdelen (spoor 2, 3 en 4 van de Kamerbrief).

1. Snellere uitbreiding vraagt om structureel budget en duidelijke afspraken

Het aangekondigde maatregelenpakket van het kabinet vraagt ook veel van gemeenten. In grote steden zoals de G4 is zorgvuldige inpassing van elektriciteitsinfrastructuur door gebrek aan openbare ruimte complex en daardoor vaak erg duur, bijvoorbeeld in de vorm van speciale elektriciteitshuisjes of in pandige oplossingen. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de uitvoeringslasten van gemeenten in kaart gebracht zouden worden.

Door het tekort aan stroomcapaciteit is nu duidelijk dat gemeenten opgezadeld worden met geheel nieuwe taken, zoals het plannen van het energiesysteem. Wij vragen het Rijk om de compensatie voor de uitvoeringskosten van gemeenten te verhogen om hier rekenschap voor te geven.

Wij staan klaar om samen met het Rijk prioritaire gebieden te identificeren voor het testen en opschalen van innovatieve/onorthodoxe maatregelen en hier goede afspraken over te maken. In bijvoorbeeld de Rotterdamse Haven, waar in potentie 35% van de nationale CO2-reductie opgeve gerealiseerd moet worden, kunnen bedrijven niet investeren in verduurzamingsmaatregelen op dit moment vanwege onzekerheid over het tijdig kunnen verkrijgen van de benodigde elektriciteitsaansluiting. Het is noodzaak dat door het hele land elektriciteitsinfrastructuur versneld wordt uitgerold, en als gemeenten zien wij hier ook onze rol als vergunningsverlener.

Eén van de voorgedragen oplossingen in de Kamerbrief (pagina 6) is bijvoorbeeld depilot waarbij TenneT in Utrecht proactief een station mag gaan bouwen voordat een vergunning is afgegeven. We erkennen de noodzaak van deze maatregel, maar vinden het van groot belang dat er vooraf goede afspraken worden gemaakt over de aansprakelijkheden tussen het Rijk en gemeenten. Gemeenten kunnen niet financiële verantwoordelijkheid en risico's dragen als de locaties door het Rijk of de netbeheerder vóór haar gekozen zijn.

2. Geef ruimte voor maatregelen om bestaand netwerk efficiënter te benutten

Ook moeten we nu maatregelen nemen om het bestaande net efficiënter te benutten. Een belangrijke stap die al genomen is door de ACM is het mogelijk maken van Use it or lose it, waarbij een reservering voor elektriciteitsvermogen beperkt wordt als deze langere tijd niet wordt gebruikt. Wel is de vraag hoe vaak de minister deze mogelijkheid al heeft toegepast? En mocht het nog niet zijn toegepast, waarom dan niet? Ook vragen wij aandacht voor het mogelijk maken van verplicht afschakelen van bepaalde partijen tijdens piekmomenten, het versneld invoeren van groepstransport-overeenkomsten waarbinnen afnemers onderling bepalen hoe zij stroom verdelen en financiële middelen beschikbaar stellen voor local grids (lokale netwerken waarin zowel vraag als aanbod van energie wordt geregeld). Maak hier haast mee, omdat al deze maatregelen bijdragen aan het optimaliseren van het netgebruik.

Daarnaast moet zo snel mogelijk gerealiseerd worden dat netbeheerders (in samenspraak met lokale overheden) capaciteit op het net kunnen reserveren voor toekomstige maatschappelijke projecten. De ACM heeft eerder al een stap gezet met het maatschappelijk prioriteringskader, maar ook de optie om vermogen te reserveren moet snel mogelijk worden gemaakt door het kabinet. We verzoeken de Kamer hier aandacht voor te blijven vragen.

Wij zijn ook voorstander van het aangekondigde 'Actieplan slim laden voor iedereen' waar minister Jetten aan refereert in de Kamerbrief. In onze steden willen we de komende jaren graag dat netbewust laden op publieke laadpalen breder toegepast kan worden. Conform het Actieplan wordt gewerkt aan een handreiking waarin is uitgewerkt hoe netbewust laden door gemeenten en regio's vertaald kan worden naar eisen voor concessiecontracten voor publieke laadinfrastructuur. Ook moet het aantrekkelijker worden om elektrische auto's

buiten piektijden op te laden. Netbeheerders moeten nieuwe tariefvormen introduceren om een slim gebruik van het net in brede zin, door wel consumenten als voor het bedrijfsleven, te stimuleren.

Tot slot

Onze elektriciteitsvoorziening vormt een kritieke infrastructuur: zonder elektriciteitsvoorzieningen geen nieuwe woningen, economische ontwikkeling of mobiliteitstransitie in de stad. Netcapaciteitsproblematiek vraagt om integrale keuzes ten aanzien van het energiesysteem. De gemeente is bij uitstek gepositioneerd om aan de voorkant beter te sturen om netcongestie voor te zijn ten opzichte van andere stedelijke opgaven. Daarvoor vragen we om inzicht te krijgen in de wachtlijsten van netbeheerders. Maak datadeling tussen netbeheerder en gemeente daarom mogelijk in de Energiewet.

Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid om bovenstaande aandachtspunten nader toe te lichten. U kunt dan contact opnemen met Bert Brehm (e.brehm@rotterdam.nl) of 06-20347170). We wensen u veel succes met uw verdere voorbereiding voor het debat.

Met vriendelijke groet,

Namens de G4-wethouders verantwoordelijk voor Energie,

Robert Simons

wethouder gemeente Rotterdam